

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(Πολιτική Έφεση αρ. 41/2010)

11 Οκτωβρίου, 2021

[ΛΙΑΤΣΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ-ΑΝΔΡΕΟΥ, Δ/ΣΤΕΣ]

ΔΩΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Εφεσείων,

v.

ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εφεσίβλητου.

κ. Γ. Πολυχρόνης, για τον εφεσείοντα
κα Θ. Μαυρομουστάκη, Δικηγόρος της Δημοκρατίας για τον
εφεσίβλητο

ΛΙΑΤΣΟΣ, Δ: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει η
Σωκράτους, Δ.

.....

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, Δ.: Με αγωγή που καταχώρησε ο εφεσείων εναντίον του εφεσίβλητου διεκδίκούσε γενικές και τιμωρητικές αποζημιώσεις λόγω της παραβίασης και/ή παράλειψης διαφύλαξης των ανθρωπίνων του δικαιωμάτων ως επίσης αποζημιώσεις συνεπεία κακόβουλων διώξεων και διαδικασιών.

Αξίωνε περαιτέρω το ποσό των ΛΚ196.000 ως απώλεια απολαβών και εισοδήματος καθώς επίσης και ποσό ΛΚ 32.000 το οποίο αναγκάστηκε να καταβάλει ως δικηγορική αμοιβή.

Σύμφωνα με όσα η Έκθεση Απαίτησης διελάμβανε: Ο εφεσείων ήταν κατά πάντα ουσιώδη χρόνο ηλικίας 53 ετών έγγαμος και πατέρας δύο παιδιών. Ασκούσε το επάγγελμα του μουσικοσυνθέτη, στιχουργού και μουσικού παραγωγού και ήταν γνωστός ανά το Παγκύπριο. Ήταν διευθυντής της εταιρείας Jingle Sounds Ltd. Ήταν επίσης, ο καλλιτεχνικός διευθυντής του προγράμματος «Αφετηρίες» και του φεστιβάλ Λαϊκής Τράπεζας. Περαιτέρω ήταν μέλος του Οργανισμού Προστασίας Μουσικής Πνευματικής Ιδιοκτησίας και/ή Μηχανικών Δικαιωμάτων.

Περί τον Αύγουστο του 2001 η Κυπριακή Αστυνομία διενεργούσε εξετάσεις σχετικά με υπόθεση η οποία αφορούσε εν όλω ή εν μέρει τον εφεσείοντα.

Κατά την ίδια περίοδο τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (εν τοις εφεξής «τα ΜΜΕ») δημοσίευαν ανά το Παγκύπριο εκτενή δημοσιεύματα αναφορικά με την υπόθεση και τον εφεσείοντα. Με τα εν λόγω δημοσιεύματα ο εφεσείων δυσφημιζόταν και/ή προπηλακιζόταν ως «παιδεραστής» και/ή συμμετοχος σε «κύκλωμα παιδεραστίας», η υπόθεση χαρακτηριζόταν ως «υπόθεση παιδεραστίας», παραβιάζοντας με αυτό τον τρόπο το τεκμήριο αθωότητας του, το δικαίωμα του για ανεπηρέαστη δίκη και επηρεάζοντας μάρτυρες εναντίον του.

Ήταν ισχυρισμός του εφεσείοντα ότι ο εφεσίβλητος λάμβανε γνώση των ρηθέντων δημοσιευμάτων, τα οποία περιείχαν πληροφορίες και αναφορές εναντίον του εφεσείοντα οι οποίες ήσαν ψευδείς, υπερβολικές και παραπλανητικές, γεγονός το οποίο ο εφεσίβλητος όφειλε να γνωρίζει.

Στις 2/8/2001 εξεδόθη ένταλμα σύλληψης εναντίον του εφεσείοντα μετά από αίτημα της αστυνομίας το οποίο περιείχε ψευδή στοιχεία ενώ απέκρυβε άλλα τα οποία τον απενεχοποιούσαν. Εκτελέστηκε δε στις 6/8/2001 ότε και συνελήφθη ο εφεσείων. Την ίδια ημέρα έγινε έρευνα στα

υποστατικά του, δυνάμει εντάλματος έρευνας ημερ. 4/8/2001 χωρίς να βρεθεί οτιδήποτε το ενοχοποιητικό.

Στις 7/8/2001 μετά από αίτημα της Αστυνομίας το οποίο περιείχε ψευδείς δηλώσεις εξασφαλίστηκε διάταγμα προσωποκράτησης του εφεσείοντα για περίοδο 4 ημερών και στις 11/8/2001, ακολούθησε ανανέωση του διατάγματος κράτησης για 6 ημέρες μέχρι 17/8/2001.

Περί τον Οκτώβριο 2001 καταχωρήθηκε ποινική υπόθεση, η υπ' αρ. 18095/2001 εναντίον του εφεσείοντα η οποία εκδικάστηκε από το Κακουργιοδικείο το οποίο συνεδρίαζε στη Λευκωσία.

Ο εφεσείων κρίθηκε μετά από ακροαματική διαδικασία ένοχος σε 5 κατηγορίες για άσεμνη επίθεση και του επιβλήθηκε στις 9/1/2002 ποινή συνολική φυλάκισης 30 μηνών. Εναντίον της καταδικαστικής απόφασης άσκησε έφεση και αθώθηκε από το Εφετείο με απόφαση ημερ. 14/1/2003.

Αποτελεί τη θέση του εφεσείοντα, πάντοτε σύμφωνα με την Έκθεση Απαιτήσεως του, ότι όλες οι ανωτέρω ενέργειες έγιναν κατά παράβαση των νομίμων, ανθρώπινων και συνταγματικών του δικαιωμάτων και ότι η Δημοκρατία δεν διασφάλισε αυτά, ούτε τη φήμη και υπόληψη του ως είχε

υποχρέωση, αλλά αντιθέτως αυτή προσεβλήθη ενεργά, από αντιπροσώπους της, ακόμη και από τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος τον χαρακτήρισε «παιδεραστή».

Ο εφεσίβλητος αρνείτο με την έκθεση υπεράσπισης του τα όσα ο εφεσείων του καταλόγιζε, προβάλλοντας ότι ενήργησε κατά τη διαδικασία διερεύνησης των αδικημάτων νόμιμα και καλόπιστα. Ότι το ένταλμα σύλληψης και ένταλμα έρευνας εξεδόθησαν με βάση τα στοιχεία που είχε στην κατοχή της η Αστυνομία και τα οποία έθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου, το οποίο ικανοποιήθηκε για την ανάγκη έκδοσης τους. Η διαδικασία η οποία ακολουθήθηκε κατά την αίτηση προφυλάκισης του, διεξήχθη στα νόμιμα πλαίσια όπως για όλους τους πολίτες, χωρίς βέβαια να είναι σε θέση να γνωρίζει ότι θα δημοσιευόταν οτιδήποτε «ανά το παγκύπριο» όπως ισχυρίζεται ο εφεσείων.

Σημειώνεται δε, πως ούτε το ένταλμα σύλληψης και ένταλμα έρευνας αμφισβητήθηκαν από τον εφεσείοντα, ούτε τα διατάγματα προσωποκράτησης.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο εξέδωσε απορριπτική της αγωγής απόφαση, η οποία προσβάλλεται με πολυάριθμους λόγους έφεσης.

Εξ αυτών ο 8^{ος} λόγος απεσύρθη με το περίγραμμα αγόρευσης του δικηγόρου, ο οποίος τότε εκπροσωπούσε τον εφεσείοντα, ενώ ο 19^{ος} λόγος ουδόλως αναλύθηκε ή αναπτύχθηκε γι' αυτό θεωρείται εγκαταλειφθείς.

Με τον πρώτο λόγο έφεσης εγείρεται το θέμα της μη διάγνωσης των αστικών δικαιωμάτων του εφεσείοντα εντός ευλόγου χρόνου όπως επιβάλλει το Άρθρο 30.2 του Συντάγματος.

Παρά την ελλιπή αιτιολογία που παρατίθεται και η οποία αναφέρει ότι *«η καθυστέρηση στην έκδοση της πρωτόδικης απόφασης ήταν υπέρμετρη και/ή υπερβολική υπό τις περιστάσεις και/ή αδικαιολόγητη»* η οποία δεν επιτρέπει την εξέταση του, ωστόσο παρατηρούμε τα ακόλουθα:

Διαπιστώνεται από τα πρακτικά της διαδικασίας και καταγράφεται και στην πρωτόδικη απόφαση - χωρίς να αμφισβητείται – ότι η ακροαματική διαδικασία ήταν μακρά, κατέθεσαν 23 μάρτυρες και σημαντικός αριθμός τεκμηρίων μεταξύ των οποίων DVD και κασέτα δελτίων ειδήσεων. Τα εγερθέντα ζητήματα ήσαν σοβαρά και το Δικαστήριο είχε να αντεπεξέλθει μεγάλο όγκου εγγράφων και μαρτυρικού υλικού. Η απόφαση επιφυλάχθηκε στις 4/7/2008 και εξεδόθη στις 30/12/2009 και μπορεί να ξεπέρασε το θεσμοθετημένο δυνάμει του Διαδικαστικού Κανονισμού για την Έγκαιρη Έκδοση Αποφάσεων των Δικαστηρίων, 1986 (Καν. 3(α)25)

χρονικό διάστημα των 6 μηνών, πλην όμως θεωρούμε ότι δεν ήταν ακραίος υπό τις περιστάσεις. Εξάλλου η καθυστέρηση στην έκδοση μιας απόφασης δεν οδηγεί άνευ άλλου τινός στο συμπέρασμα παραβίασης της συνταγματικής πρόνοιας, χωρίς μάλιστα να προβάλλεται ότι η καθυστέρηση απέτρεψε το Δικαστήριο από του να κρίνει ορθά. Ούτε βέβαια έχει τεθεί οτιδήποτε το οποίο να τεκμηριώνει ισχυρισμό πως η καθυστέρηση είχε δυσμενείς επιπτώσεις στη σύλληψη και κατανόηση της μαρτυρίας ή οποιασδήποτε πτυχής της υπόθεσης (*Αθανασίου κ.α. ν. Α. Κουνούνη (1997) 1 ΑΑΔ 614*).

Στην υπόθεση *Λουκαΐδης ν. Εκδοτική Εταιρεία Αλήθεια Ατδ κ.α. (2003) 1 ΑΑΔ 22* υπήρξε καθυστέρηση έκδοσης επιφυλαχθείσας απόφασης για 16 μήνες. Αποφασίστηκε κατ' έφεση ότι το εύλογο του χρόνου για τη διαπίστωση δικαιωμάτων και ευθυνών του διαδίκου εξαρτάται από το περίπλοκο και τις ιδιομορφίες κάθε υπόθεσης και πως δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 30.2 του Συντάγματος. Ο λόγος έφεσης 1 δεν μπορεί να επιτύχει και απορρίπτεται.

Οι λόγοι έφεσης (πλην του 21^{ου} για τον οποίο θα γίνει συζήτηση πιο κάτω) μπορούν να διαχωριστούν σε δύο ενότητες. Η πρώτη, με τους λόγους έφεσης 2-10 προσβάλλουν τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου σύμφωνα με τα οποία δεν αποδείχθηκε κακόβουλη εις βάρος

του εφεσείοντα διαδικασία και παραβίαση εκ μέρους της Αστυνομίας του δικαιώματος του σε δίκαιη δίκη, ούτε παραβίαση του τεκμηρίου της αθωότητας.

Η δεύτερη ενότητα άπτεται του θέματος των αποζημιώσεων, της μη απόδοσης τους και της μη επάρκειας τους και την κρίση του πρωτόδικου Δικαστηρίου για τη σχέση του με την εταιρεία Jingle Sounds Ltd και των εισοδημάτων και κερδών που αποκόμιζε από αυτήν (Λόγοι έφεσης 11-20).

Υποστηρίζοντας τους λόγους έφεσης της πρώτης ενότητας, ο συνήγορος του εφεσείοντα συνόψισε τα «παράπονα» του εφεσείοντα, κατά την επ' ακροατηρίω συζήτηση, στα ακόλουθα:

«..το κράτος, κατά παράβαση του άρθρου 35 του Συντάγματος απέτυχε να τον προστατεύσει από τα αρνητικά δημοσιεύματα, που κυκλοφόρησαν και τα οποία συνιστούσαν παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας του. Η ανακοίνωση της Νομικής υπηρεσίας 14 μέρες μετά δεν ήταν αποτελεσματική θεραπεία γιατί πρώτον ήταν απλά μια ανακοίνωση χωρίς μέσα καταναγκασμού (πχ διώξεις) Δεύτερον ήρθε μετά που πλέον είχε δημιουργηθεί αυτή η εικόνα για τον εφεσείοντα.

Παραβιάστηκε το τεκμήριο αθωότητας του λόγω δημόσιων δηλώσεων ανώτερων αξιωματούχων του κράτους με πρώτο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Η δίκη του ήταν άκυρη λόγω παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων που διασφαλίζουν τα άρθρα 12(5) και 30(3) του Συντάγματος και δεν ήταν ανεπηρέαστη.»

Εισηγήθηκε επίσης ότι η κακοβουλία στη δίωξη του ενάγοντα προκύπτει με την έκδοση του εντάλματος σύλληψης προς υποστήριξη του οποίου χρησιμοποιήθηκε παραπλανητικός όρκος.

Με το 2^ο λόγο έφεσης προβάλλεται εκ μέρους του εφεσείοντα πως το πρωτόδικο Δικαστήριο *«...εσφαλμένα απέρριψε τα παράπονα του...για κακόβουλη εις βάρος του διαδικασία συνεπεία των αιτημάτων της αστυνομίας για την έκδοση ενταλμάτων σύλληψης και/ή έρευνας της περιουσίας του»*.

Προσδίδεται στο πρωτόδικο Δικαστήριο σφάλμα ερμηνείας του Νόμου και λανθασμένη καθοδήγηση από νομικές αρχές που δεν ίσχυαν υπό τις περιστάσεις, καθώς και παράλειψη αξιολόγησης της ενώπιον του μαρτυρίας.

Υποδεικνύεται δε στο περίγραμμα αγόρευσης πως όταν στις 2/8/2001 η Αστυνομία αποτάθηκε στο Δικαστήριο για έκδοση εντάλματος σύλληψης και μετά στις 4/8/2001, εντάλματος έρευνας δεν πίστευε ότι ο εφεσείων ήταν είτε ένοχος άσεμνων επιθέσεων, είτε ένοχος δημόσιων προβολών ασέμνου θεάματος.

Η συνήγορος του εφεσίβλητου, υποστηρίζοντας πλήρως την ορθότητα της πρωτόδικης απόφασης παρέπεμψε σε αποσπάσματα της δοθείσας μαρτυρίας και σε περικοπές από την πρωτόδικη απόφαση υποδεικνύοντας ότι είχαν εξεταστεί όλες οι παράμετροι της προβαλλόμενης και ισχυριζόμενης κακόβουλης διαδικασίας.

Το πρωτόδικο δικαστήριο προβαίνει σε εκτενή αναφορά στην απόφαση του, στο κείμενο του όρκου ο οποίος υποστήριξε το αίτημα για έκδοση εντάλματος σύλληψης και στις καταθέσεις που ήδη υπήρχαν τη δεδομένη στιγμή. Συγκεκριμένα η Αστυνομία είχε στην κατοχή της γραπτές καταθέσεις δύο γυναικών και προφορικές καταγγελίες από άλλες τρεις. Μια από τις καταθέσεις προερχόταν από τη ΜΜ (με ημερ. Γέννησης 7/6/79) ημερομηνίας 1/8/2001 (τεκμ. 8) και αναφερόταν σε σεξουαλική παρενόχληση που υπέστη από τον εφεσείοντα η οποία έλαβε χώρα τον Απρίλιο-Μάϊο 1995. Δεύτερη κατάθεση (τεκμ. 9) από την ΚΓ (ημερ. Γέννησης 14.2.80) αναφερόταν σε σεξουαλική παρενόχληση από τον εφεσείοντα επίσης το έτος 1995.

Προέκυπτε πως η Αστυνομία κατά την έκδοση του εντάλματος σύλληψης είχε στην κατοχή της στοιχεία τα οποία της επέτρεπαν να αιτηθεί έκδοσης εντάλματος σύλληψης. Όπως και για το εκδοθέν ένταλμα έρευνας ημερ. 4/8/2001 για το οποίο υπήρχε στη διάθεση της Αστυνομίας,

η κατάθεση της ΑΤ (τεκμ. 52) της ΑΜ (τεκμ. 11) της ΔΜ (τεκμ 12) όλες ημερ. 3/8/2001 στις οποίες καταγγελλόταν ότι ο εφεσείων διατηρούσε στο στούντιο του μια μικρή αποθήκη και εκεί πρότεινε ή προέβαλε στις παραπονούμενες, ταινίες πορνογραφικού περιεχομένου. Το ίδιο έπραττε και το άλλο πρόσωπο, το οποίο αφορούσε η αίτηση 4/8/2001.

Αμφότερα τα εντάλματα, σύλληψης και έρευνας εξεδόθησαν στα αρχικά στάδιο της διερεύνησης των καταγγελιών και υπήρχαν καταθέσεις ο οποίες δημιουργούσαν πιθανή αιτία και γνήσια πεποίθηση ότι οι δύο (τότε) ύποπτοι, ενδεχομένως να είχαν διαπράξει τα αδικήματα που τους αποδίδοντο. Δεν επαφίετο στον αιτούντα αστυνομικό, η κρίση ή η πεποίθηση την οποία είχε για την ενοχή ή μη του υπόπτου στο στάδιο εκείνο, αλλά στο Δικαστήριο το οποίο έπρεπε να αποφασίσει για το εύλογο των υπονοιών.

Στη βάση δε αυτή, εξεδόθησαν τα επίδικα εντάλματα, των οποίων η νομιμότητα δεν προσεβλήθη από τον εφεσείοντα, όπως δεν προσεβλήθηκαν ή εφεσιβλήθηκαν οι αποφάσεις για προσωποκράτηση, όπως κατωτέρω σημειώνουμε. Παρά ταύτα όμως, στη βάση των εισηγήσεων και θέσεων του εφεσείοντα, πως σε μεταγενέστερο χρόνο περιήλθαν σε γνώση του τα μη αποκαλυφθέντα ή κατ' ισχυρισμό ψευδή στοιχεία, εξετάζονται οι συγκεκριμένες θέσεις.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο εξετάζοντας τη νομική πτυχή του επικαλούμενου αγώγιμου δικαιώματος της κακόβουλης διαδικασίας υπέδειξε πως δεν είναι από τα κωδικοποιημένα αστικά αδικήματα του Κεφ. 148, ωστόσο έκρινε ως ορθή την εισήγηση του συνηγόρου του εφεσείοντα, ο οποίος τότε τον εκπροσωπούσε, ότι είναι εφαρμόσιμο στην Κύπρο, όπως αυτό αναγνωρίζεται από το Κοινοδίκαιο, κατ' εφαρμογή του Άρθρου 29(γ) του περί Δικαστηρίου Νόμου, Ν. 14/60.

Επικαλέστηκε προς τούτο την απόφαση *Paikkos v. Kontemeniotis (1989) 1 CLR50*, στην οποία έγινε σχετική ανάλυση και αναφορά της εφαρμογής του Κοινοδικαίου στην Κύπρο.

Με αναφορά στο Σύγγραμμα των *Winfield & Zolowicz on Tort, 16^η έκδοση (σελ. 695 παρα. 19-11)* διέκρινε τα συστατικά του αδικήματος της κακόβουλης διαδικασίας στα ακόλουθα:

«(α) Έναρξη κάποιας ποινικής ή συγγενούς διαδικασίας, όπως η εξασφάλιση εντάλματος σύλληψης ή ερεύνης.

(β) Ύπαρξη κακοβουλίας, και

(γ) Έλλειψη εύλογης και πιθανής αιτίας.»

Πραγματευόμενο το πρωτόδικο Δικαστήριο τα τρία συστατικά στοιχεία του αγώγιμου αυτού δικαιώματος, σε συνάρτηση με νομολογία και συγγράμματα τα οποία προσδιορίζουν τις έννοιες της κακόβουλης πρόθεσης και «εύλογης και πιθανής αιτίας» απέρριψε τα όσα εκτέθηκαν από τον εφεσείοντα τα οποία πρότειναν κακοβουλία για την έκδοση εντάλματος σύλληψης και εντάλματος έρευνας τονίζοντας πως:

«.... Αμφότερα τα εντάλματα εξεδόθησαν βάσει όρκων του Λοχία 1259, Χρ. Ανδρέου. Το περιεχόμενο αμφοτέρων έχει αναφερθεί πιο πάνω σε συνάρτηση με το διαθέσιμο υλικό (καταθέσεις) στο στάδιο εκείνο. Το σχετικό περιεχόμενο των καταθέσεων σε καμία περίπτωση δεν καταδεικνύει κακοβουλία ή οτιδήποτε άλλο σχετικό. Η μη αναφορά στον όρκο του τεκμηρίου 5 ήταν προς όφελος των τότε υπόπτων και όχι αντίθετα, όπως εισηγήθηκε ο συνήγορος του ενάγοντα. Το υλικό που είχε στη διάθεση του ο Λοχίας Ανδρέου και έχει αναφερθεί, έδιδε σ' αυτόν κάθε δικαίωμα να ενεργήσει όπως ενήργησε προκειμένου να εξασφαλίσει το ένταλμα σύλληψης και ένταλμα έρευνας ως άνω.»

Τα συστατικά στοιχεία της ύπαρξης κακοβουλίας καθώς και η έλλειψη εύλογης και πιθανής αιτίας, τα οποία απαιτούνται και ως συστατικά στοιχεία της «κακόβουλης δίωξης», έχουν αναλυθεί στο σύγγραμμα των *Αρτέμη και Ερωτοκρίτου «Αστικά Αδικήματα»* με έρεισμα τα όσα νομολογήθηκαν στην *Paikkos v. Kontemeniotis (ανωτέρω)*. Σύμφωνα με το ανωτέρω σύγγραμμα ως «κακόβουλη πρόθεση» καθορίζεται πως:

«Η έναρξη της διαδικασίας πρέπει να είναι κακόβουλη. Τούτο σημαίνει κάποιο παράνομο ή ανεπίτρεπτο κίνητρο, αλλά δεν περιλαμβάνει αγανάκτηση ή εκδίκηση για τη ζημιά και βλάβη που επέφερε το κατ'

ισχυρισμό αδίκημα. Καλύπτει όμως κάθε κίνητρο άλλο από επιθυμία τιμωρίας του ενάγοντα.»

Σημειώνουμε, επίσης, πως η κακοβουλία προϋποθέτει την ύπαρξη ενός απρεπούς, ανάρμοστου κινήτρου «Not only spite or illwill but also improper motive” (*Gibbs v. Rea [1998] AC 797*)

Ο όρος «εύλογη και πιθανή αιτία» σημαίνει έντιμη πεποίθηση βασισμένη σε εύλογη βάση ότι ο ενάγων ήταν πιθανώς ένοχος του ποινικού αδικήματος για το οποίο διώχθηκε και αυτό δεν εξυπακούει ότι ο εναγόμενος πίστευε ότι ο ενάγων πιθανώς να καταδικαζόταν. Δύο είναι τα αναγκαία στοιχεία: η πραγματική ύπαρξη ευλόγου πιθανής αιτίας και η γνήσια πεποίθηση ότι ο ενάγων ήταν πιθανώς ένοχος. Η έλλειψη του πρώτου στοιχείου καθιστά το δεύτερο ανεπαρκές. Το βάρος απόδειξης έλλειψης ευλόγου και πιθανής αιτίας φέρει ο ενάγων. Δεν απαιτείται από τον κατηγορο να είναι πεπεισμένος για τη βέβαιη καταδίκη του ενάγοντος και ούτε απαιτείται από αυτόν να έχει προβεί στην εξονυχιστική διερεύνηση της υπεράσπισης. Αρκεί η πεποίθηση του κατηγορού ότι η υπόθεση εναντίον του ενάγοντος είναι κατάλληλη για να εκδικαστεί. Σχετική η *Glinski v. Mrlever [1962] AC 726, 766-767*, όπου λέχθηκαν τα ακόλουθα:

«(Reasonable and probable cause) means that there must be cause (that is, sufficient grounds) for thinking that the plaintiff was

probably guilty of the crime imputed:.. This does not mean that the prosecutor has to believe in the probability of conviction: The prosecutor has not got to test the full strength of the defence, he is concerned only with the question of whether there is a case fit to be tried the prosecutor must believe that the probability of the accused's guilt is such that upon general grounds of justice a charge against him is warranted.»

Αμφότερα τα στοιχεία της κακόβουλης πρόθεσης και της έλλειψης εύλογης και πιθανής αιτίας, είναι ξεχωριστά στοιχεία τα οποία πρέπει να συνυπάρχουν.

Στην κρινόμενη περίπτωση, ορθά κρίθηκε από το πρωτόδικο Δικαστήριο πως ο εφεσείων απέτυχε να καταδείξει την ύπαρξη των πιο πάνω. Τα ισχυριζόμενα από το συνήγορο του περί «πρόθεσης» μη εκτέλεσης του εντάλματος σύλληψης και η αποδιδόμενη επιφύλαξη στην Αστυνομία κατά πόσο θα εκτελούσε ή όχι το ένταλμα σύλληψης «είναι όλα εικασίες στηριζόμενες σε μη στέρεο έδαφος» όπως παρατηρεί το πρωτόδικο Δικαστήριο. Τα γεγονότα τα οποία οδήγησαν τότε, στην έκδοση των ενταλμάτων με την υπάρχουσα μαρτυρία, ορθά οδήγησαν το Δικαστήριο να τα εκδόσει και δεν μπορεί να ερμηνεύονται εκ των υστέρων, μετά την έκδοση της απόφασης του Εφετείου, ότι ενδεχομένως να μην βασίζοντο σε αξιόπιστη μαρτυρία, όπως ο συνήγορος του εφεσείοντα επικαλείται στο περίγραμμά του. Εάν εκ των υστέρων η κατάθεση ή η μαρτυρία μιας μάρτυρας κρίθηκε από το εκδικάζον την

υπόθεση Δικαστήριο ως αναξιόπιστη, αυτό δεν μπορεί να μεταφέρεται πίσω στο χρόνο έκδοσης του εντάλματος, στάδιο κατά το οποίο αρκούν εύλογες υπόνοιες διάπραξης αδικήματος και όχι στην απόδειξη ενοχής πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας.

Συνεπώς ο 2^{ος} λόγος έφεσης κρίνεται ανεδαφικός και απορρίπτεται.

Με τον 3^ο λόγο έφεσης προτείνεται πως εσφαλμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε τα παράπονα του εφεσείοντα για παραβίαση εκ μέρους της Αστυνομίας, του δικαιώματος του σε δίκαιη δίκη στο πλαίσιο των δύο αιτήσεων, οι οποίες υποβλήθηκαν για την προφυλάκιση του.

Εισηγείται συναφώς πως δεν εξετάστηκαν τα παράπονα του στη σωστή τους διάσταση και παρατηρήθηκε εκ μέρους του πρωτόδικου Δικαστηρίου παράλειψη να εξετάσει και διακριβώσει τη φύση και εμβέλεια των υποχρεώσεων που έχει η Αστυνομία έναντι κάθε υπόπτου.

Τα «παράπονα» του εφεσείοντα όπως αυτά προκύπτουν μέσα από τους δικογραφημένους ισχυρισμούς του και αφορούν τις αιτήσεις προφυλάκισης ημερ. 7/8/01 και 11/8/2001 επικεντρώνονται στην εισήγηση ότι η Αστυνομία προέβη σε ψευδείς δηλώσεις εναντίον του εφεσείοντα και απέκρυψε ουσιώδη στοιχεία τα οποία είχε στην κατοχή της

και έτειναν να καταδείξουν πως δεν συνέτρεχαν προϋποθέσεις έκδοσης διαταγμάτων προφυλάκισης.

Ως τέτοιο γεγονός καταγράφεται στο περίγραμμα αγόρευσης του εφεσείοντα πως ενώ εναντίον του εφεσείοντα εξετάζονταν αδικήματα για 3 άσεμνες επιθέσεις εναντίον γυναικών, γύρω από τις οποίες είχε ολοκληρωθεί η αστυνομική έρευνα, ωστόσο προσήχθηκε για προσωποκράτηση, άνευ πιθανής και έλλειψης αιτίας και κατά παράβαση του Άρθρου 24 του Κεφ. 155, δι' αλλότριο σκοπό.

Συνεχίζει δε, η εισήγηση του εφεσείοντα, πως η Δημοκρατία δεν αμφισβήτησε πρωτόδικα τη θέση ότι οι ανακρίσεις της Αστυνομίας είχαν ολοκληρωθεί. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τα πρακτικά των διαδικασιών προσωποκράτησης τεκ. 15, τεκμ. 16, 19 και 20 η Αστυνομία απέκρυψε το τεκμ. 5 διά του οποίου προέκυπτε «συναίνεση» των τριών γυναικών.

Η συνήγορος του εφεσίβλητου με το περίγραμμα αγόρευσης της, εκφράζει την πίστη πως ορθά έπραξε η Αστυνομία η οποία ενήργησε στη βάση των καταγγελιών που είχε στη διάθεση της, και παρέπεμψε στη δοθείσα μαρτυρία στην οποία και στηρίχθηκε το πρωτόδικο Δικαστήριο

για τη συναγωγή, των συμπερασμάτων του ότι δεν υπήρξε κακοβουλία εκ μέρους της Αστυνομίας και εις βάρος του εφεσείοντα.

Προκύπτει πράγματι μέσα από το κείμενο της πρωτόδικης απόφασης πως το Δικαστήριο δεν εξέφρασε με ρητό και σαφή τρόπο την κρίση του για την ολοκλήρωση ή μη των αστυνομικών ερευνών αναφορικά με τον εφεσείοντα και τα αδικήματα για τα οποία συνελήφθη.

Παρατηρούμε όμως πως παρέθεσε τόσο το περιεχόμενο του όρκου που συνόδευε την αίτηση για έκδοση εντάλματος σύλληψης όσο και τη μαρτυρία του αστυφύλακα Φελλά (Μ.Υ.1) ο οποίος και αιτήθηκε την προσωποκράτηση του εφεσείοντα. Ο Μ.Υ.1 κρίθηκε αξιόπιστος. Το εύρημα αυτό δεν αμφισβητείται με λόγο έφεσης. Σύμφωνα με τη μαρτυρία αυτή, την οποία το Δικαστήριο επαναλαμβάνει, εξετάζονταν από κοινού εναντίον και των δύο υπόπτων (εφεσείοντα και άλλου προσώπου) τα αδικήματα της (1) συνωμοσίας προς διαφθορά θήλεως (άρθρο 166, Κεφ. 154) (2) Άσεμνη επίθεση κατά θήλεως (άρθρο 151 Κεφ. 154) και (3) και προβολή ανήθικων θεαμάτων (άρθρο 177, Κεφ. 154) τα οποία διαπράχθηκαν μεταξύ των ετών 1991-1996.

Από τη μη αμφισβητηθείσα ως αξιόπιστη μαρτυρία του Μ.Υ.1 (τεκμ. 16) φαίνεται ότι αυτός αναφέρθηκε στις ήδη υπάρχουσες μαρτυρίες

εναντίον των δύο τότε υπόπτων, στη σύλληψη τους, στην έρευνα καθώς και στις καταθέσεις οι οποίες επρόκειτο να ληφθούν στη συνέχεια.

Εξήγησε ότι αρχικά η υπόθεση αφορούσε άσεμνη υπόθεση ενώ στη συνέχεια διαφάνηκε ότι οι δύο ύποπτοι, συνεννοούνται από πριν για τη διάπραξη των αδικημάτων (σελ. 4, τεκμ. 16). Είχε ήδη στην κατοχή του αρκετές καταθέσεις όπως π.χ. τη ΜΜ (τεκμ. 8) της ΚΓ (τεκμ. 9) την ΑΜ (τεκμ. 11) τη ΔΜ (τεκμ. 12) της ΜΘ (τεκμ. 14) και ΑΤ (τεκμ. 52).

Όταν στις 11/8/2001 ζητήθηκε η ανανέωση της κράτησης του εφεσείοντα, ο Μ.Υ.1 ανέφερε με ικανό αριθμό στοιχείων το έργο που συντελέστηκε με τη λήψη περαιτέρω καταθέσεων, όπως: κατάθεση της ΜΔ ημερ. 7/8/01 (τεκμ. 17) η οποία στις σελ. 3-5 περιγράφει περιστατικό με τον εφεσείοντα (σελ. 3-5) κατάθεση της ΑΚ (τεκ. 18 ημερ. 10/8/2001) που επίσης αφορούσε τον εφεσείοντα. Όπως είχε αναφέρει ο Μ.Υ.1 μέχρι τις 7/8/01 υπήρχαν στο φάκελο της Αστυνομίας συνολικά 31 καταθέσεις και μέχρι 11/8/01 ημερομηνία της αίτησης για ανανέωση του διατάγματος προσωποκράτησης, υπήρχαν 70 καταθέσεις και άλλα έγγραφα.

Σημειώνεται στην πρωτόδικη απόφαση πως οι αποφάσεις για προσωποκράτηση δεν εφεσιβλήθηκαν, ενώ ο εφεσείων εκπροσωπείτο από

3 δικηγόρους, ενώ δεν υπήρξε ένσταση εκ μέρους του για την έκδοση του διατάγματος ημερ. 11/8/2001 για ανανέωση της προφυλάκισης του.

Προβάλλεται εκ μέρους του εφεσείοντα ως μέρος του παραπόνου του για μη δίκαιη δίκη, ότι δεν αποκαλύφθηκε στο Δικαστήριο το τεκμ. 5 από το οποίο θα προέκυπτε η συναίνεση των γυναικών.

Η παρατήρηση του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι πως η μη αναφορά στον όρκο, που υποστήριζε τις αιτήσεις, του τεκμ. 5 ήταν προς όφελος των τότε υπόπτων και όχι το αντίθετο όπως εισηγήθηκε ο συνήγορος του ενάγοντα.

Για να γίνει κατανοητή η εισήγηση του συνηγόρου του εφεσείοντα παρατίθεται αυτούσιο το κείμενο του τεκμ. 5.

«ΘΥΜΑΤΑ ΠΑΙΔΕΡΑΣΤΗ

Είμαστε δυο κοπέλες και σας γράφουμε για να ζητήσουμε τη βοήθεια σας. Είμαστε πρώην μαθήτριες του γνωστού μουσικού ΓΣ από 7 με 8 χρονών και από την ηλικία των 12 ετών υποστήκαμε σεξουαλική παρενόχληση για αρκετά χρόνια. Ως γνωστόν, διδάσκει στο σπίτι του κιθάρα (*ιδιαίτερα μαθήματα*), είναι ο μαέστρος της ΠΑΙΔΙΚΗΣ χορωδίας της Λαϊκής Τράπεζας και επίσης μέλος της κριτικής επιτροπής του τηλεοπτικού προγράμματος Αφετηρίες.

Ο τρόπος με τον οποίο μαθήτριες μπαίνουν στο κύκλωμα αποτελείται από τρία στάδια. Αρχικά από μικρές οι μαθήτριες μαθαίνουν τι σημαίνει να είσαι γυναίκα, φυσικά πάντα αναλόγως των δικών του

προϋποθέσεων, και παράλληλα τι είναι το σεξ και όλα γύρω από αυτό. Συνεχίζοντας όταν νιώσει ότι η πλύση εγκεφάλου αρχίζει να δουλεύει, ξεκινά με τα αθώα φιλά και αγγίγματα .... Στο τρίτο στάδιο, «αρχίζει» να μπαίνει στο ψαχνό ασκώντας ψυχολογικό εκβιασμό και ζητώντας πράξεις, μαζί του, φυσικά.

Για να αναφερθούμε και στους χώρους στους οποίους γίνονται αυτά είναι το γραφείο όπου παραδίδει τα μαθήματα στο σπίτι του, στο στούντιο που ανήκει στον Δώρο Γεωργιάδη, όπου η χορωδία πάντοτε ηχογραφεί τα τραγούδια της και στο μικρό λεωφορείο με το οποίο παίρνει τις μαθήτριες στα σπίτια τους, φροντίζοντας, πάντα, ποιές θα πάρει πρώτες, και ποιά τελευταία ...

Οι μαθήτριες περνούν από πλήρη πλύση εγκεφάλου. Ξέροντας πάντα πού να κτυπήσει, προσεγγίζει μαθήτριες που έχουν ως όνειρο να κάνουν καριέρα τραγουδίστριας. Σύμφωνα με τα δικά του πιστεύω, και τα δικά του λόγια: «μια τραγουδίστρια για να πετύχει πρέπει εκτός από το απλώς, στοιχειώδες ταλέντο πρώτα να προσφέρει τις υπηρεσίες της στον παραγωγό ή συνθέτη που θα την αναλάβει προς αντάλλαγμα στη δική του βοήθεια .....

Ως παράδειγμα προς μίμηση μας έδινε παλιές του μαθήτριες οι οποίες τώρα είναι γνωστές κι επιτυχημένες.

Σε περίπτωση που αποτραβιόμασταν σε κάποιο άγγιγμα απαντούσε με ειρωνεία: «Εντάξει, εντάξει, είναι επειδή δεν είσαι γυναίκα ακόμη» προκαλώντας έτσι την αντίδραση μας για να μας κάνει να του αποδείξουμε το αντίθετο (ψυχολογικός εκβιασμός).

Ένα μικρό μερίδιο από τα επιτυχημένα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας έχει και ο Δώρος Γεωργιάδης, ο οποίος απλώς παίρνει το πακέτο έτοιμο. Και οι δύο, περιγράφουν με χυδαίες λεπτομέρειες δικές τους προσωπικές εμπειρίες, περηφανευόμενοι για τις σεξουαλικές τους ικανότητες.

Ευνόητοι είναι οι λόγοι που διατηρούμε την ανωνυμία μας. Παρακαλούμε μην το πάρετε ως κάποιου είδους φάρσα. Σκεφτείτε την ηλικία του και υπολογίστε πόσα χρόνια συμβαίνει αυτή η τραγωδία. Αξίζει να αναφέρουμε ότι εμείς προσωπικά δυσκολευτήκαμε να συνειδητοποιήσουμε τι μας συνέβαινε - δεν γνωρίζουμε αν άλλες το έχουν συνειδητοποιήσει - και αυτό έγινε με τη βοήθεια ειδικών (ψυχολόγων).

Η ζωή μικρών κοριτσιών είναι στα χέρια μας. Παρακαλούμε βοηθείστε μας να βοηθήσουμε, να σώσουμε ...»

Ο συνήγορος του εφεσείοντα προσδίδει ιδιαίτερα μεγάλη σημασία στο τεκμήριο αυτό και ιδιαίτερα στη φράση ότι ο Δώρος Γεωργιάδης παίρνει το πακέτο έτοιμο, για να υποδείξει ότι υπήρξε συναίνεση.

Με όλη την εκτίμηση προς το συνήγορο, ουδόλως μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα το οποίο μας καλεί να εξάξουμε περί συναίνεσης. Τονίζεται πως στο αρχικό στάδιο των ανακρίσεων, της διερεύνησης των αδικημάτων, το Δικαστήριο δεν θ' αποφάσιζε ωσάν να εκδίκαζε την υπόθεση και απομονώνοντας μια φράση να αχθεί στο συμπέρασμα της ύπαρξης συναίνεσης και να μην εξέδιδε το αιτούμενο διάταγμα προφυλάκισης. Εξάλλου, το τεκμ. 5 αποτελούσε μια επιστολή ανώνυμη και όχι καταγγελία προς την Αστυνομία. Οι καταθέσεις, που έποντο εκείνου, είχαν σημασία, οι οποίες και έχουν καταγραφεί και απέδιδαν εναντίον του εφεσείοντα τα αδικήματα τα οποία η Αστυνομία εξέταζε.

Συνεπώς κρίνουμε πως ο σχετικός λόγος έφεσης είναι έκθετος σε απόρριψη και απορρίπτεται.

Ο ισχυρισμός του εφεσείοντα για το εσφαλμένο της κρίσης του Δικαστηρίου, το οποίο επέρριψε το παράπονο του για κακόβουλη δίωξη

του σε σχέση με ισχυριζόμενο αδίκημα σεξουαλικής εκμετάλλευσης ανηλίκου, εισάγεται με τον 4^ο λόγο έφεσης.

Προτού εξετάσουμε το σχετικό λόγο θεωρούμε σκόπιμο να εξετάσουμε τη νομική πτυχή της κακόβουλης δίωξης, όπως αυτή θεσμοθετείται με το Άρθρο 32 του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου.

«Κακόβουλη δίωξη συνίσταται στην πραγματική, κακόβουλη και χωρίς εύλογη και πιθανή αιτία έναρξη ή συνέχιση ανεπιτυχούς ποινικής, πτωχευτικής ή για διάλυση εταιρείας διαδικασίας κατά άλλου προσώπου, αν η διαδικασία αυτή -

(α) προκάλεσε σκάνδαλο για την πίστη ή την υπόληψη του προσώπου αυτού ή πιθανή απώλεια της ελευθερίας του και

(β) κατέληξε, αν στην πραγματικότητα μπορούσε με τον τρόπο αυτό να καταλήξει, υπέρ του προσώπου αυτού:

Νοείται ότι καμία αγωγή για κακόβουλη δίωξη δεν εγείρεται κατά οποιουδήποτε προσώπου για μόνο το λόγο ότι το πρόσωπο αυτό παρείχε πληροφορίες σε κάποια αρμόδια αρχή η οποία και άρχισε οποιαδήποτε διαδικασία.»

Όπως αναφέρεται στο Σύγγραμμα των Αρτέμη και Ερωτοκρίτου

«Κεφάλαιο 148 ΑΣΤΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ Δίκαιο και Αποφάσεις»,

Τόμος 1, σελ. 105:

«Το αδίκημα της κακόβουλης δίωξης (malicious prosecution) αποτελεί την πιο συνηθισμένη μορφή αδικήματος κατάχρησης της δικαστικής διαδικασίας με σκοπό πρόκληση ζημιάς σε άλλο.»

Στην υπόθεση *Μόδεστος Πίτσιλλος ν. Δημοκρατίας (1994) 1 ΑΑΔ*

268 τέθηκαν τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος ως εξής:

- (1) Έναρξη ποινικής δίωξης εναντίον του ενάγοντα. Για την έννοια του όρου «ποινική δίωξη» σε συνάρτηση με την κακόβουλη δίωξη σχετική η *Paikkos* (ανωτέρω)
- (2) Λήξη της ποινικής δίωξης υπέρ του ενάγοντα.
- (3) Έλλειψη εύλογης και πιθανής αιτίας.
- (4) Κακοβουλία.
- (5) Ζημιά στον ενάγοντα συνεπεία της δίωξης.

Επισημαίνεται εδώ ότι το βάρος που φέρει ο Ενάγοντας να αποδείξει την υπόθεση του σε υπόθεση κακόβουλης δίωξης, είναι τεράστιο. Τούτο γιατί ιστορικά τα Δικαστήρια δεν ήθελαν να αποθαρρύνουν την ποινική δίωξη υπόπτων εγκληματιών.

Σε σχέση με το συστατικό στοιχείο της έλλειψης εύλογης και πιθανής αιτίας κριτήριο αποτελεί, μεταξύ άλλων, και το κατά πόσο, με βάση τα γεγονότα ο Εναγόμενος πίστευε ειλικρινά στην ενοχή του Ενάγοντα όταν προέβαινε στην καταγγελία και είχε βάσιμους λόγους να πιστεύει σ' αυτή.

Στην αγγλική υπόθεση *Herniman v. Smith [1938] 1 All E.R 1* στη σελ. 8, η Βουλή των Λόρδων υιοθέτησε τον πιο κάτω ορισμό της εύλογης και πιθανής αιτίας:

"An honest belief in the guilt of the accused based upon a full conviction, founded upon reasonable grounds, of the existence of a state of circumstances which, assuming them to be true, would reasonably lead an ordinarily prudent and cautious man, placed in the position of the accuser, to the conclusion that the person charged was probably guilty of the crime imputed."

Για να επιτύχει ο Ενάγοντας στο στοιχείο αυτό θα πρέπει να αποδείξει:

- (α) Ότι ο Εναγόμενος δεν πίστευε ότι ο Ενάγοντας πιθανώς (probably) να είναι ένοχος της κατηγορίας. Θα πρέπει δε ο Ενάγοντας να προσκομίσει μαρτυρία για κάποια γεγονότα επί των οποίων θα μπορούσε να συναχθεί ότι ο Εναγόμενος δεν πίστευε στην ενοχή του.
- (β) Ότι ένα μέσο, συνετό και προσεκτικό (ordinary prudent and cautious) άτομο δεν θα κατέληγε υπό των φως των γεγονότων που ειλικρινά πίστευε ότι ο Ενάγοντας ήταν πιθανώς ένοχος.

Επιπλέον, ο Ενάγων θα πρέπει να αποδείξει κακοβουλία εκ μέρους του Εναγομένου.

Όπως έχει τονισθεί στην υπόθεση *Πίτσιλλος v. Κυπριακή Δημοκρατία (ανωτέρω)*, κακόβουλη ποινική δίωξη είναι αυτή που γίνεται πρώτιστα για εξυπηρέτηση σκοπού άλλου από την προσαγωγή παραβάτη ενώπιον της δικαιοσύνης. Η κακοβουλία περιέχει το στοιχείο του ελατηρίου για ποινική δίωξη Ενάγοντα, όταν δεν υπάρχει έντιμη και

εύλογη πίστη στην ύπαρξη πιθανής αιτίας. Η κακοβουλία υπάρχει όταν αποδειχθεί ότι η κύρια επιθυμία κατηγορου δεν είναι η προσαγωγή παραβάτη ενώπιον της δικαιοσύνης.

Μαρτυρία η οποία αποδεικνύει εκ πρώτης όψεως υπόθεση είναι αρκετή για να ικανοποιήσει την ύπαρξη εύλογης και πιθανής αιτίας για την έναρξη ποινικής διαδικασίας. Δεν απαιτείται η ύπαρξη τέτοιας μαρτυρίας που να διασφαλίζει την καταδίκη, αλλά ούτε και πλήρης αξιολόγηση της υπεράσπισης του κατηγορούμενου και η κρίση της αξιοπιστίας του.

Στην Αγγλική απόφαση της Βουλής των Λόρδων *Martin v. Watson* [1995] All E.R. 559, 652, εκτίθενται οι πιο πάνω αρχές στο ακόλουθο απόσπασμα:

"It is common ground that the ingredients of the tort of malicious prosecution are correctly stated in Clerk and Lindsell on Torts (16th ed., 1989) p1042 para 19-05:

'In an action of malicious prosecution the plaintiff must show first that he was prosecuted by the defendant, that is to say, that the law was set in motion against him on a criminal charge; secondly, that the prosecution was determined in his favour; thirdly, that it was without reasonable and probable cause; fourthly, that it was malicious. The onus of proving every one of these is on the plaintiff."

Στο Σύγγραμμα *Winfield and Jolowicz on Tort, 16^η έκδοση, Thomson, Sweet and Maxwell, 2002, παρα. 19.1.* αναφέρονται τα εξής:

"Liability for malicious prosecution has always had to steer a path between two competing principles-on the one hand the freedom of action that everyone should have to set the law in motion and to bring criminals to justice and on the other hand the necessity to check lying accusations against innocent people. There is a general no duty of care in negligence in relation to the initiation or conduct of prosecutions and the burden which has to be undertaken by the claimant in a case of malicious prosecution is a heavy one, so heavy that no honest prosecutor is likely to be deterred from doing his duty."

Οι όροι «κακόβουλη πρόθεση» και «εύλογη και πιθανή αιτία» έχουν ήδη παρατεθεί ανωτέρω, όταν πραγματευόμαστε το 2^ο λόγο έφεσης. Η κακόβουλη δίωξη υπήρξε αντικείμενο εξέτασης και σε πρόσφατες αποφάσεις όπως την *Αντωνίου ν. Ευθυμίου Πολ. Έφ. 72/13, ημερ. 5/6/2019, Τσίβικου ν. Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας κ.α. Πολ. Έφ. 350/2011 ημερ. 29/5/2018, Φωτίου ν. Ζένιου, Πολ. Έφ. 31/2009, ημερ. 10/7/2018.*

Τέλος, η κακόβουλη δίωξη προκαλεί ζημιά στον ενάγοντα όταν αυτή θίγει την καλή φήμη και την υπόληψή του ή θέτει σε κίνδυνο την ελευθερία του ή ζημιώνει την περιουσία του *Winfield and Jolowicz on Tort, 22^η έκδοση.*

Όπως ετέθη από το συνήγορο του εφεσείοντα κατά την πρωτόδικη διαδικασία «η δίωξη του ενόπιον του Κακουργιοδικείου ήταν κακόβουλη

καθότι επιτεύχθηκε στη βάση ανύπαρκτου αδικήματος τόσο νομικά όσο και επί γεγονότων».

Το κακόβουλο της δίωξης αποδεικνύεται σύμφωνα με τον εφεσείοντα από το γεγονός της συμπερίληψης στο κατηγορητήριο της κατηγορίας για σεξουαλική εκμετάλλευση ανηλίκου κατά παράβαση του άρθρου 3(1)(γ)(2)(β) του περί Καταπολέμησης της Εμπορίας Προσώπων και περί Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Ανηλίκων Νόμου του 2000, Ν. 3(1)/2000. Η ύπαρξη αυτής της κατηγορίας, για το αδίκημα της οποίας προβλέπεται ποινή φυλάκισης 20 ετών, οδήγησε την υπόθεση στο Κακουργιοδικείο. Παρατηρούμε πως ο Νόμος τέθηκε σε ισχύ την 21.1.2000 ενώ το αδίκημα φερόταν να διαπράχθηκε μεταξύ 1.12.00 και 31.12.00 ήτοι μεταγενέστερα της εφαρμογής του Νόμου. Αργότερα, με τροποποίηση που επιτεύχθηκε του κατηγορητηρίου, ως ουσιώδης χρόνος διάπραξης αναφερόταν η περίοδος 1.1.2000 μέχρι 13.1.2000, δηλαδή προγενέστερα της εφαρμογής και ισχύος του Νόμου. Δεδομένου τούτου, όπως αναφέρεται στην πρωτόδικη απόφαση, με παραπομπή στην απόφαση του Εφετείου (τεκμ. 25) ανεστάλη η ποινική δίωξη του εφεσείοντα.

Ο συνήγορος του εφεσείοντα παραπέμπει στη δοθείσα στο Δικαστήριο μαρτυρία της ΜΔ, παραπονούμενης στην πρώτη κατηγορία και στην κατάθεσή της, για να επισημάνει πως υπήρχε διάσταση στη μαρτυρία της,

η οποία εν τέλει κρίθηκε αντιφατική από το Κακουργιοδικείο το οποίο απέρριψε και τη 2^η κατηγορία, η οποία αφορούσε το αδίκημα της άσεμνης επίθεσης, με το ίδιο υπόβαθρο γεγονότων, όπως και της 1^{ης} κατηγορίας.

Στο στάδιο αυτό το Εφετείο δε θα εξετάσει, όπως ούτε και του πρωτόδικου Δικαστηρίου ήταν έργο να εξετάσει, την αξιοπιστία ή όχι της παραπονούμενης και τη μη αναγκαιότητα παραπομπής της υπόθεσης στο Κακουργιοδικείο για να κριθεί η ύπαρξη ή όχι κακόβουλης πρόθεσης και εύλογης και πιθανής αιτίας. Η κακοβουλία αποφασίζεται σύμφωνα με τα ουσιώδη κατά τον επίδικο χρόνο στοιχεία και γεγονότα και δεν κρίνεται εκ των υστέρων, ως εκ του αποτελέσματος.

Όπως προκύπτει από τα σχετικά έγγραφα και τεκμήρια, κατά το χρόνο καταχώρησης του κατηγορητηρίου (τεκμ. 32) η Αστυνομία είχε στην κατοχή της, την κατάθεση της παραπονούμενης ΜΔ (τεκμ. 17) στην οποία αναφέρει πως «... Μέσα στο Δεκέμβριο 2000 με πήρε τηλέφωνο ο Δώρος Γεωργιάδης νομίζω ήταν Τετάρτη και μου ζήτησε να πάω στο στούντιο του την επομένη μέρα .... και την Πέμπτη το πρωϊ μαζί με τη μητέρα μου πήγαμε στον Αρχάγγελο όπου είναι το στούντιο του.... Εκεί μας περίμενε ... μου ζήτησε να τον πλησιάσω και όπως καθόταν πάνω σε μια καρέκλα μου ζήτησε να καθίσω πάνω στα γόνατα του και ταυτόχρονα μου έλεγε να μη φοβάμαι

και να τον βλέπω σαν πατέρα και με φίλησε στο μάγουλο και με κρατούσε με το ένα του χέρι ....»

Στη συνέχεια την ρώτησε 2-3 φορές εάν ήταν ερωτευμένη, αν ολοκλήρωσε τις σχέσεις της με το νεαρό με τον οποίο διατηρούσε σχέσεις, της είπε πόσο όμορφη ήταν και ότι οι καλλιτέχνες πρέπει να επιδεικνύουν το σώμα τους. Ακολούθως, της ζήτησε να βγάλει το σακκάκι που φορούσε και στην ερώτησή της, για ποιο σκοπό, άρχισε να της ανοίγει το φερμουάρ.

Η ως άνω παραπονούμενη σύμφωνα με το τεκμ. 65 γεννήθηκε στις 30.10.1985 και συνεπώς το Δεκέμβριο του 2000 ήταν ανήλικη, 15 χρονών. Συνεπώς κατά το χρόνο καταχώρησης του κατηγορητηρίου, με δεδομένα τα στοιχεία που είχε η Αστυνομία ενώπιόν της, προερχόμενα από την ίδια την παραπονούμενη, ήταν εύλογο και νομικά ορθό να περιληφθεί στο κατηγορητήριο η εν λόγω κατηγορία και να παραπεμφθεί στο Κακουργιοδικείο.

Καμιά θετική μαρτυρία προσήχθη από τον εφεσείοντα για απόδειξη κακόβουλης πρόθεσης εκ μέρους της Αστυνομίας να δράσει, όπως έδρασε και ενήργησε. Το εάν θα μπορούσε ενδεχομένως η Αστυνομία να προβεί σε έλεγχο ώστε να διαπιστώσει ενωρίτερα το χρόνο διάπραξης του αδικήματος και δεν το έπραξε, αυτό δεν της προσδίδει κακοβουλία.

Αντίθετα μπορεί να ειπωθεί ότι ενήργησε προς το συμφέρον του εφεσείοντα, έγκαιρα, αναστέλλοντας τη δίωξη για την πλέον σοβαρή από τις κατηγορίες, που αυτός αντιμετώπιζε ενώπιον του Κακουργιοδικείου.

Το γεγονός δε της παραπομπής της υπόθεσης στο Κακουργιοδικείο αυτό από μόνο του, δεν σημαίνει απαραίτητα, ούτε αυστηρότερη από την αρμόζουσα, υπό τις περιστάσεις, ποινή, αλλά ούτε και αυστηρότερη ή λιγότερο επιεική μεταχείριση από ότι θα ετύγχανε οποιοσδήποτε κατηγορούμενος ή ο εφεσείοντας από το Δικαστήριο μονομελούς σύνθεσης το οποίο ασκεί ποινική δικαιοδοσία.

Ο συνήγορος του εφεσείοντα μας κάλεσε να φανταστούμε το περιστατικό με την παραπονούμενη ΜΔ και τον εφεσείοντα στο στούντιο του, με την πρώτη να είναι αγχωμένη και το δεύτερο να της συμπεριφέρεται στοργικά και γλυκά ως πατέρας. Επαναλαμβάνουμε, πως ούτε το πρωτόδικο Δικαστήριο αλλά ούτε και το Εφετείο θα κρίνει τώρα, εκ δευτέρου τις κατηγορίες, τις οποίες ο εφεσείων αντιμετώπιζε, ώστε να επεξεργαστούμε το σενάριο το οποίο μας προτείνει ο συνήγορος. Φαίνεται πως αυτό το «σενάριο» δεν έτυχε της αποδοχής της παραπονούμενης η οποία κατήγγειλε τον εφεσείοντα, αλλά ούτε και της Αστυνομίας η οποία ορθά ενήργησε στη βάση των στοιχείων που είχε. Η αξιολόγηση έγινε αργότερα από το Δικαστήριο, το οποίο αποτελεί το μόνο κριτή – και όχι η

Αστυνομία – της φιλαλήθειας και αξιοπιστίας όσων εμφανίζονται ενώπιον του.

Συνεπώς ο 4^{ος} λόγος έφεσης δεν ευσταθεί και απορρίπτεται.

Με τον 5^ο λόγο έφεσης προβάλλεται η εισήγηση πως εσφαλμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την αξίωση του εφεσείοντα για αποζημιώσεις συνεπεία παραβάσεων ανθρωπίνων του δικαιωμάτων, όπως αυτά διασφαλίζονται από το άρθρο 12.5 και 30 του Συντάγματος.

Προβάλλεται περαιτέρω ο ισχυρισμός πως το πρωτόδικο Δικαστήριο εφάρμοσε λανθασμένα τις ισχύουσες αρχές δικαίου και πως το εύρημα του, ότι ο εφεσείοντας δεν υπέβαλε απαίτηση δυνάμει των προνοιών του Ν. 144(1)/2001 ήταν αυθαίρετο, νομικά εσφαλμένο και δεν αποτελούσε επαρκή αιτιολογία για την απόρριψη της εν λόγω αξίωσης.

Ο τελευταίος ως άνω ισχυρισμός του εφεσείοντα ουδόλως ανταποκρίνεται προς το σκεπτικό της απόφασης. Ο πρωτόδικος Δικαστής απέρριψε μεν την απαίτηση του εφεσείοντα, και υπέδειξε πως, εν πάση περιπτώσει, ο εφεσείων ενόψει της αθώωσης του είχε στη διάθεση του, τις πρόνοιες του περί Κατ' έφεση Ανατροπής Ποινής Φυλάκισης

(Αποζημίωση) Νόμου του 2001, Ν. 144(Ι)/2001. Δεν ήταν όμως αυτός ο λόγος απόρριψης των θέσεων του εφεσείοντα.

Προωθώντας τις εισηγήσεις του, επί του εν λόγω θέματος ο συνήγορος του εφεσείοντα υποστήριξε πως σύμφωνα με τα ευρήματα του Εφετείου (τεκμ. 25) το Κακουργιοδικείο (α) δεν εξέτασε ως όφειλε τις θέσεις και εισηγήσεις του (β) δεν εντόπισε και δε διέκρινε τον επηρεασμό των παραγόντων της δίκης από τα δυσμενή εναντίον του δημοσιεύματα και (γ) δεν διασφάλισε αποτελεσματικά το δικαίωμα του εφεσείοντα να αντεξετάσει μάρτυρες εναντίον του.

Η συνήγορος του εφεσίβλητου αντιθέτως, αφού προβαίνει σε ανάλυση της απόφασης του Κακουργιοδικείου (τεκμ. 69) υποδεικνύει πως το Εφετείο, θεώρησε απλώς, ότι το Κακουργιοδικείο δεν έδωσε τη δέουσα βαρύτητα ή εκτίμησε λανθασμένα το θέμα των δημοσιευμάτων των ΜΜΕ και την έκταση που είχε δοθεί στο θέμα, γι' αυτό προχώρησε και αθώωσε τον εφεσείοντα, αφού θεώρησε ότι ήταν ακροσφαλές, με βάση την προσαχθείσα μαρτυρία, που ενδεχομένως να είχε επηρεαστεί από δημοσίευμα, να καταδικαστεί ο εφεσείων.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο εξετάζοντας την εισήγηση αυτή του εφεσείοντα έκρινε πως:

«Το Εφετείο στην απόφαση του 14/1/2003 (τεκμ. 25) δεν διέγινωσε ότι η πρωτόδικη απόφαση του Κακουργιοδικείου ήταν άκυρη όπως έπραξε σε αρκετές άλλες αποφάσεις του (βλ. *Ευσταθίου ν. Αστυνομίας (1990) 2 ΑΑΔ 294, Βίκτωρος ν. Χριστοδούλου (1992) 1 ΑΑΔ 512, Χριστόπουλος ν. Αστυνομίας (2001) 2 ΑΑΔ 100, 101 και Γιάγκου (Λεμόνας) ν. Αστυνομίας (2001) 2 ΑΑΔ 421, 429*), αλλά εκείνο το οποίο είπε ήταν ότι η απόφαση ήταν «ακροσφαλής», (βλ. σελ. 29 του τεκμηρίου 25). Παρέμβαση του παρόντος Δικαστηρίου εις την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου είναι ανεπίτρεπτη. Το Δικαστήριο αυτό δεν μπορεί να κρίνει, αμφισβητήσει, αλλά ούτε να αντικαταστήσει την απόφαση του Εφετείου, ημερ. 14.1.03 (τεκμήριο 25), ώστε να χαρακτηρίσει τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου (Κακουργιοδικείου) άκυρη.»

Έχοντας μελετήσει τα τεκμ. 25 και 69 (αποφάσεις Εφετείου και Κακουργιοδικείου αντίστοιχα) αποκαλύπτεται πως το Κακουργιοδικείο είχε εξετάσει τα παράπονα του εφεσείοντα για επηρεασμό μαρτύρων και παραγόντων λόγω των δημοσιευμάτων και κατέληξε, αφού αναφέρθηκε σε νομολογία, πως δεν υπήρξε οποιοσδήποτε επηρεασμός τουλάχιστον του ιδίου του Δικαστηρίου. Το Εφετείο ανέτρεψε την κρίση αυτή, αποφασίζοντας πως η καταδίκη ήταν ακροσφαλής ενόψει της δημοσιότητας και του πρωτοφανούς προπηλακισμού του εφεσείοντα, η οποία δεν απέκλειε τον επηρεασμό μαρτύρων.

Θεωρούμε πως, εκ των υστέρων και εκ του αποτελέσματος της αθώωσης του εφεσείοντα, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί η δίκη μη δίκαιη σύμφωνα με το άρθρο 30.2 του Συντάγματος. Δεδομένου πως παρασχέθηκαν όλα τα εχέγγυα της δίκαιης δίκης με τη δυνατότητα

παράθεσης της υπόθεσης τόσο της Κατηγορούσας Αρχής όσο και της Υπεράσπισης και της κλήσης και εξέτασης μαρτύρων. Μερικοί εκ των οποίων κρίθηκαν από το Δικαστήριο αξιόπιστοι και άλλοι αναξιόπιστοι και προσδόθηκε η αναγκαία, κατά τον επίδικο χρόνο βαρύτητα στις δηλώσεις από τα δημοσιεύματα των «ΜΜΕ», τα οποία αξιολογήθηκαν με την ισχύουσα μέχρι τότε νομολογία.

Με τους λόγους έφεσης 6, 7, 9 και 10 (ο 8^{ος} λόγος έχει αποσυρθεί) οι οποίοι λόγω της συνάφειας τους μπορούν να εξεταστούν μαζί, εγείρεται το ζήτημα της αποτυχίας της Πολιτείας να προστατεύσει τον εφεσείοντα, του οποίου, ως τίθεται, τα δικαιώματα, όπως το τεκμήριο της αθωότητας, της ανεπηρέαστης δίκης και παραβίασης της ιδιωτικής του ζωής, ως το πρωτόδικο Δικαστήριο δέχθηκε, παραβιάστηκαν. Πλην όμως λανθασμένα αποφασίστηκε πως η Πολιτεία προστατεύσε τον εφεσείοντα.

Βασικός πυρήνας των αξιώσεων του εφεσείοντα και των εισηγήσεων του, αποτελεί το Άρθρο 35 του Συντάγματος, οι διατάξεις του οποίου προνοούν πως η περιφρούρηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου βαρύνει όλες τις αρχές της Δημοκρατίας (δέστε *Facontis v. Republic (1987) 3 CLR 557*, *Αναφορικά με τον Ευθύβουλο Λιασίδη (certiorari) (1999) 1 AAD 185*).

Το Ανώτατο Δικαστήριο στην απόφαση του με την οποία αθώωθηκε ο εφεσείων χαρακτηρίζει ως πρωτοφανή σε έκταση την ενασχόληση των ΜΜΕ με την υπόθεση, γεγονός το οποίο αποδέχθηκε η Εισαγγελία.

Το ερώτημα που χρήζει απάντησης είναι εάν η Πολιτεία προστάτευσε τον εφεσείοντα έναντι των δημοσιευμάτων.

Υπενθυμίζουμε πως ο εφεσείων συνελήφθη στις 6/8/2001 ότε και αναφέρθηκε για πρώτη φορά το όνομα του και εξεδόθη διάταγμα προσωποκράτησης στις 7/8/2001. Αναφορά στο όνομα του και στα αδικήματα τα οποία εξέταζε η Αστυνομία, γινόταν μέχρι τις 11/8/2001 και απ' εκείνη την ημερομηνία, η διαδικασία με αίτημα των συνηγόρων του, διεξαγόταν κεκλεισμένων των θυρών με απαγόρευση δημοσίευσης των πρακτικών της.

Στις 14/8/2001 η Νομική Υπηρεσία, αντιδρώντας στα δημοσιεύματα, εξέδωσε την Ανακοίνωση, τεκμ. 22, με την οποία μεταξύ άλλων καλούσε τα «ΜΜΕ» να σταματήσουν οποιαδήποτε αναφορά η οποία ενδεχομένως θα επηρέαζε την ορθή απονομή της δικαιοσύνης και ιδιαίτερα προκαλώντας την πίστη για ενοχή των δύο υπόπτων αναφορικά με τα όποια αδικήματα τελούν υπό διερεύνηση. Προειδοποιούσε δε, πως σε αντίθετη περίπτωση, θα έδιδε οδηγίες για ποινική δίωξη.

Από την ημερομηνία εκείνη, όπως αποδέχεται ο συνήγορος του εφεσείοντα, τα δημοσιεύματα κινήθηκαν εντός των επιτρεπτών ορίων.

Κρίνεται πως η Πολιτεία έδρασε αποτελεσματικά και κατά τρόπο ώστε να σταματήσει η ροή των δημοσιευμάτων υπό τύπο «προπηλακίσματος» και σε χρόνο σύντομο μετά τη σύλληψη του εφεσείοντα. Δεν μπορεί να παραγνωρίζεται πως ο εφεσείων, όπως ο ίδιος δήλωσε, ήταν γνωστός μουσικοσυνθέτης, με αξιόλογη καριέρα και ήταν αναμενόμενο τα «ΜΜΕ» στα πλαίσια του ρόλου που διαδραματίζουν να ασχοληθούν μαζί του για ενημέρωση του κοινού.

Υπενθυμίζουμε πως ο εφεσείων δήλωσε πως έχει στραφεί με αγωγές εναντίον όλων των μέσων εντύπων και τηλεοπτικών τα οποία προέβησαν σε δημοσίευση των επίμαχων σχολίων, αξιώνοντας την καταβολή αποζημιώσεων.

Ο Αστυνομικός διευθυντής Λάρνακας (μαρτυρία Φελλά ΜΥ1) είχε απαγορεύσει στους δημοσιογράφους να εισέρχονται στην Αστυνομική Διεύθυνση και είχε δώσει οδηγίες στο φρουρό να μην επιτρέπει, ούτε στην αυλή, την είσοδο στους δημοσιογράφους. Πρόσβαση δε στους φακέλους της Αστυνομίας, είχαν μόνο οι αστυνομικοί οι οποίοι ασχολούνταν με την

υπόθεση και οι οποίοι δεν αποκάλυψαν πληροφορίες στα «ΜΜΕ». Τα γεγονότα όμως τα γνώριζαν οι παραπονούμενες και οι γονείς τους και όχι μόνον η Αστυνομία (σελ. 231 πρακτικών) Αυτή η μαρτυρία σημειώνουμε δεν πλήττεται με λόγο έφεσης.

Κάποια εκ των γεγονότων αναφέρθηκαν κατά τη διαδικασία της προσωποκράτησης του εφεσείοντα στις 7/8/2001, ημερομηνία κατά την οποία η διαδικασία δεν διεξαγόταν κεκλεισμένων των θυρών και συνεπώς όπως ορθά διατύπωσε τη θέση του το πρωτόδικο Δικαστήριο, μπορούσε να αποτελέσουν πηγή πληροφοριών για τους δημοσιογράφους και όχι η Αστυνομία.

Ο συνήγορος του εφεσείοντα επικαλείται τη μαρτυρία του Μ.Υ.1 με στόχο να καταδείξει ότι η Αστυνομία είχε αλλότρια κίνητρα (αυτά είναι συναφή και με το 2^ο λόγο έφεσης) και ότι ήταν πεπεισμένη για την «ιδιότητα» των δύο υπόπτων και ότι υπήρχαν και άλλα θύματα τα οποία ήλπιζε να εντοπίσει.

Το επίμαχο απόσπασμα της μαρτυρίας του Μ.Υ.1 έλεγε πως δεν είχαν συλλάβει τον εφεσείοντα πριν τις 6/8/2001, διότι ήθελαν να σιγουρευτούν για όσα καταλογίζονταν σε αυτόν.

Αυτή η δήλωση θεωρούμε πως δεν αποδεικνύει αυτό που εισηγείται ο εφεσείων, ήτοι πρόθεση κακοβουλίας αλλά αντιθέτως, καταδεικνύει σύνεση και πρόθεση αμεροληψίας.

Ούτε βέβαια ενισχύεται το παράπονο του εφεσείοντα περί μη προστασίας του από την Πολιτεία και καταπάτηση εκ μέρους της, των δικαιωμάτων του από το γεγονός ότι οι κατηγορίες που αντιμετώπιζε αφορούσαν μια επιλήψιμη ενέργεια για κάθε παραπονούμενη και πως η σεξουαλική δραστηριότητα που περιγράφεται στην 3^η κατηγορία, διήρκεσε δευτερόλεπτα. Το επιλήψιμο μιας συμπεριφοράς είναι ανεξάρτητο από τη χρονική διάρκεια της και ανεξάρτητο από το εάν τελέστηκε μια ή περισσότερες φορές. Αυτά τα ζητήματα, αφορούν περισσότερο το είδος και το ύψος της ποινής, σε περίπτωση καταδίκης.

Στα πλαίσια του παραπόνου αυτής της ενότητας εντάσσει και το γεγονός πως η δίκη ενώπιον του Κακουργιοδικείου διεξήχθη κεκλεισμένων των θυρών, παρά την άρνηση του, και όχι σε δημόσια ακροαματική διαδικασία παραβιάζοντας έτσι συνταγματική υποχρέωση.

Η θέση αυτή δεν ευσταθεί. Στα πλαίσια αιτήσεως για έκδοση εντάλματος habeas corpus την οποία καταχώρησε ο εφεσείων (Δ. Γεωργιάδης (αρ. 3) (2002) 1 Γ ΑΑΔ 1455, απόφαση Ολομέλειας)

σχολιάστηκε πως ο συνήγορος του εφεσείοντα, όχι μόνο δεν έφερε ένσταση στο αίτημα του δικηγόρου της Δημοκρατίας για τη διεξαγωγή της δίκης κεκλεισμένων των θυρών, αλλά συναίνεσε και υπέδειξε πως τούτο ήταν και προς το συμφέρον του πελάτη του.

Τονίστηκαν δε και τα ακόλουθα αφού έγινε αναφορά στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (*Case of Hakansson and Sturesson Judgement of 21 February 1990, Series A: Judgments and Decisions Vol. 171, σελ. 6, 20.*

«Ο δημόσιος χαρακτήρας των συνεδριάσεων του δικαστηρίου συνιστά θεμελιώδη αρχή η οποία διαφυλάσσεται από την παραγρ. 1 του άρ. 6. Ομολογουμένως ούτε το γράμμα ούτε το πνεύμα αυτής της διάταξης εμποδίζει κάποιον από του να παραιτηθεί με δική του ελεύθερη βούληση, είτε ρητά ή σιωπηρά, από το δικαίωμα του να ακουστεί δημόσια η υπόθεση του. (βλ. μεταξύ άλλων τις υποθέσεις the *Le Compte, Van Leuven and De Meyere* απόφαση ημερ. 23.6.1981, *Series A no. 43, σελ. 25 παραγρ. 59, και H. Belgium* απόφαση ημερ. 30/11/1987, *Series A no. 127, σελ. 36 παραγρ. 54*). Ωστόσο η παραίτηση πρέπει να γίνεται με ξεκάθαρο τρόπο και να μη συγκρούεται προς οποιοδήποτε δημόσιο συμφέρον.»

(Βλ. και *Case of Sumtobel v. Austria Judgment of 21 September 1993, Series A: Judgments and Decisions Col. 265, p. 5, 21 Case of Schuler Zraggen v. Switzerland Judgment of 24 June 1993 Series A: Judgments and Decisions Vol. 263, p. 7, 19, και H. v. Belgium* (πιο πάνω).

Εδώ η συναίνεση του εφεσείοντα έγινε με την ελεύθερή του βούληση και ήταν κατηγορηματική και ξεκάθαρη. Ούτε και συγκρούεται με το δημόσιο συμφέρον.»

Με το λόγο έφεσης 7 ο εφεσείων παραπονείται ότι το Πρωτόδικο Δικαστήριο παρέλειψε να εξετάσει και/ή αποφασίσει κατά πόσο οι επίδικες δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας εις βάρος του εφεσείοντα, συνιστούσαν υπό τις περιστάσεις προπηλακισμό του και/ή επέμβαση στο δικαίωμα του για ανεπηρέαστη δίκη. Θεωρούμε πως ο λόγος αυτός δεν μπορεί να εξεταστεί αφού δεν παρέχει καμιά αιτιολογία. Η προσφερόμενη ως τέτοια, επαναλαμβάνει επακριβώς το λόγο έφεσης χωρίς καμιά αιτιολογία, διευκρίνιση ή εξήγηση (*ANS Secretaries Ltd v. Orianda Management FZ LLC κα (2014) 1 ΑΑΔ 1348, Στυλιανού v. Νικηφόρου (2001) 1 ΑΑΔ 1602*, η δε αναφορά και ανάπτυξη του στην αγόρευση δεν μπορεί να πληρώσει το κενό που υφίσταται (*Φιλίππου κ.α. v. Δημοκρατίας (Αρ. 1) (1996) 3 ΑΑΔ 543*). Όπως έχει λεχθεί στη *Μιχαηλίδου v. Δημοκρατίας (1998) 3 ΑΑΔ 112*, ο λόγος έφεσης συντίθεται πρώτο από τον προσδιορισμό του λάθους και δεύτερο τους λόγους που στοιχειοθετούν το σφάλμα. Χωρίς το ένα ή το άλλο, ο λόγος έφεσης είναι ατελής.

Την ίδια τύχη έχει και ο λόγος έφεσης 9, ο οποίος έχει ως υπόβαθρο τον 7^ο λόγο έφεσης χωρίς επιπλέον να παρέχει ικανή αιτιολογία, πέραν της μερικής επανάληψης του λόγου.

Υπενθυμίζουμε πως ο λόγος έφεσης 8, ο οποίος αναφερόταν σε δηλώσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης, και ότι με αυτές, ενεργά παρέβλαπτε τα δικαιώματα του εφεσείοντα, αποσύρθηκε.

Ένα συνεχές και επαναλαμβανόμενο παράπονο του εφεσείοντα είναι πως λόγω της υπόθεσης αυτής, έχει περιέλθει σε απομόνωση από τους πάντες και τυγχάνει της πλήρους απαξίωσης ακόμη και από στενούς του συγγενείς και φίλους. Θεωρούμε πως δεν ευθύνεται η Πολιτεία για αυτή την απομόνωση του εφεσείοντα και την έλλειψη φίλων. Έχει αθωωθεί με απόφαση του Εφετείου και το γεγονός αυτό είναι σημαντικό και αδιαμφισβήτητο. Το κράτος δε, έχει θεσμοθετήσει και το Ν. 144(I)/2001 (Κατ' έφεση Ανατροπής Ποινής Φυλάκισης (αποζημίωση) Νόμος του 2001), με τον οποίο παρέχεται η δυνατότητα αποζημίωσης του. Δεν μπορεί όμως να επιβάλει στην κοινωνία και στους γνωστούς και φίλους του εφεσείοντα τη συναναστροφή τους με εκείνον, αφού αυτό αποτελεί δική τους επιλογή. Όχι υποχρέωση ούτε βεβαίως εξαναγκασμό.

Η Πολιτεία έχει έμπρακτα αναγνωρίσει την αθώωση του εφεσείοντα (παρά την περί του αντιθέτου εισήγηση του συνηγόρου) και αυτό έχει υποδειχθεί με την απόφαση στη *Δώρας Γεωργιάδης ν. Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας (2012) 1 ΑΑΔ 2503*, στην οποία λέχθηκε πως «... η πορεία την οποία επέλεξε ο Γενικός Εισαγγελέας έναντι του Σερδάρη ενίσχυε λοιπόν τα μέγιστα την αθωότητα του παραπονούμενου

παρά την αμφέβαλλε, αφού εθεμελιούτο στην αντίληψη ότι ήταν ακριβώς από στοιχειώδη και πλήρη σεβασμό προς την αθώωση του παραπονούμενου που εδικοιολογείτο και η αποφυλάκιση του Σερδάρη.»

Συνεπώς οι λόγοι έφεσης 6-10 δεν μπορούν να επιτύχουν και απορρίπτονται.

Οι λόγοι έφεσης 11-20 απτόμενοι των θεμάτων της απόδειξης ζημιών και ύψους αποζημιώσεων του εφεσείοντα, δεν χρήζουν εξέτασης, ενόψει της αποτυχίας των λόγων έφεσης 1-10.

Με τον 21^ο λόγο έφεσης εγείρεται ζήτημα αμεροληψίας του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Καταγράφεται ως αιτιολογία αυτού πως:

«Επισκόπηση της πρωτόδικης απόφασης στην ολότητα της, συμπεριλαμβανομένων όλων των πιο πάνω λόγων έφεσης και/ή των αυθαίρετων χαρακτηρισμών που αποδόθηκαν στον Εφεσείοντα και/ή του εκ των πραγμάτων αφύσικου και/ή παράλογου αποτελέσματος της απόφασης, αφήνουν σε κάθε αντικειμενικό παρατηρητή την εντύπωση πως ο Πρωτόδικος Δικαστής δεν ήταν αμερόληπτος και/ή πως δεν απονεμήθηκε η δικαιοσύνη σύμφωνα με τον νόμο.»

Εκείνο που ουσιαστικά με έμφαση τονίζεται, τόσο στους λόγους έφεσης όσο και στο περίγραμμα αγόρευσης του εφεσείοντα, είναι πως το αποτέλεσμα της απόρριψης της αγωγής του, καταδεικνύει τη μεροληπτική στάση του πρωτόδικου Δικαστή. Πρόκειται για θέση, μη δυνάμενη να

ευσταθήσει δεδομένου πως η μη αποδοχή της θέσης ενός διαδίκου, δεν συνιστά μεροληπτική και άδικη έναντι του στάση. Η διαφορετική προσέγγιση των νομικών και πραγματικών ζητημάτων δημιουργεί προϋποθέσεις και παρέχει δικαίωμα έφεσης, όπερ και έπραξε ο εφεσείων, ο οποίος σε κανένα στάδιο της μακράς ακροαματικής διαδικασίας υπέβαλε οποτεδήποτε, οποιαδήποτε ένσταση ή οποιοδήποτε αίτημα για εξαίρεση του εκδικάζοντος Δικαστή λόγω έλλειψης αμεροληψίας.

Στη *Λιασίδης (ανωτέρω)* σημειώθηκε πως «σε σειρά αποφάσεων, έχει κριθεί πως η διαπίστωση των εχέγγυων της δίκαιης δίκης, περιλαμβανομένων και του αμερόληπτου του δικαστηρίου σε σχέση με φαινομενική προκατάληψη (apparent bias), αποφασίζονται από το δικαστήριο το οποίο επιλαμβάνεται της υπόθεσης».

Συνεχίζοντας η ίδια απόφαση αναφέρει:

«Η απόφαση *Economides and Another v. Police* (1983) 2 C.L.R. 301, άπτεται άμεσα του θέματος που εκδικάζουμε. Αποφασίστηκε ότι ενστάσεις στην εκδίκαση υπόθεσης από δικαστή ενώπιον του οποίου άγεται, λόγω φαινομενικής προκατάληψης, εξετάζονται από τον ίδιο. Οποιαδήποτε απόφαση επί του θέματος μπορεί να αναθεωρηθεί στο πλαίσιο έφεσης εναντίον της τελικής απόφασης του δικαστηρίου ή, αν δεν παρέχεται αυτή η δυνατότητα, μέσω των προνομιακών ενταλμάτων. Το σχετικό απόσπασμα από την απόφαση του Δικαστηρίου έχει ως ακολούθως:- (σελ. 310)

"We are of the opinion that an objection which in accordance with authority, *Vrakas case* (supra) has to be taken at the earliest moment

in the proceedings where bias is alleged, has to be decided by the Judge concerned. His decision always being subject to judicial review by appeal or by means of prerogative writs where no appeal lies from his final decision in the proceedings in which the question of bias was raised."

(Ελληνική μετάφραση ελεύθερη:

«Είμαστε της γνώμης ότι η ένσταση, η οποία, σύμφωνα με την αυθεντία *Vrakas* (ανωτέρω), πρέπει να εγερθεί το ενωρίτερο όπου υφίσταται ισχυρισμός προκατάληψης, πρέπει να αποφασιστεί από τον επηρεαζόμενο Δικαστή. Η απόφασή του υπόκειται πάντα σε δικαστικό έλεγχο, μέσω εφέσεως ή μέσω προνομιακών ενταλμάτων, όπου δεν παρέχεται δικαίωμα έφεσης από την τελική απόφαση στη διαδικασία στην οποία τέθηκε θέμα προκατάληψης.»)

Στην υπόθεση *Μάκης Πολατόγλου ν. Γιάννη Μασούρα (2004) 1 ΑΑΔ 150*, ο εφεσείων προέβαλε μεταξύ άλλων λόγων έφεσης, ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο ήταν μεροληπτικό. Το Εφετείο, απορρίπτοντας την εισήγηση, τόνισε ότι η αξιολόγηση της αξιοπιστίας των μαρτύρων ανήκει κατ' εξοχή στο πρωτόδικο Δικαστήριο, το οποίο είχε την ευκαιρία να ακούσει τους μάρτυρες και να παρακολουθήσει τη συμπεριφορά τους στο εδώλιο του μάρτυρα και πως σπάνια επεμβαίνει. Τόνισε επίσης το Εφετείο, ότι μια δικαστική απόφαση πρέπει να εξετάζεται στο σύνολο της και όχι αποσπασματικά.

Δεν εντοπίζουμε οποιοδήποτε σημείο από την απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου το οποίο να υποδηλοί προκατάληψη. Τα υποδειχθέντα ως τέτοια σημεία όπως πχ. η καταδίκη του εφεσείοντα στα έξοδα του, ήταν το

νομικό επακόλουθο της αποτυχίας της αγωγής του και η επιδίκαση ποσού €20.000 σε περίπτωση επιτυχίας της αγωγής του, δεν συνιστούσε ύβριν ή ειρωνεία προς τον εφεσείοντα – όπως ο συνήγορος του υποστηρίζει – αλλά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του πρωτόδικου Δικαστηρίου.

Μέρος των αιτιάσεων, οι οποίες καταδεικνύουν την μεροληψία, συνιστά κατά το συνήγορο, η τυπωθείσα στην απόφαση, με τονισμένα γράμματα, αναφορά του ονόματος του εφεσείοντα. Όντως στην απόφασή του το πρωτόδικο Δικαστήριο, όταν εξέταζε το θέμα των αποζημιώσεων, κατέγραψε με τονισμένα γράμματα το όνομα του εφεσείοντα. Όμως, το έπραξε αυτό, μεταφέροντας το όνομα, με τον τρόπο με τον οποίον ο ίδιος ο εφεσείων το αποτύπωσε στη γραπτή του δήλωση, τεκμήριο Α.

Συνεπώς ο σχετικός λόγος έφεσης δεν μπορεί να επιτύχει και απορρίπτεται.

Η έφεση απορρίπτεται. Επιδικάζονται έξοδα €3.000 εναντίον του εφεσείοντα.

Α. Λιάτσος, Δ.

Δ. Σωκράτους, Δ.

Δ. Δημητριάδου-Ανδρέου, Δ.

/ΚΑσ

